

PO PADCU VOJNEGA MINISTRA MARŠALA ŽUKOVA

Kaj se dogaja v notranjosti Sovjetske zveze?

Armada zahteva zadoščenje - V borbi za oblast je zmagala boljševiška stranka

Novica, da je predsedništvo Vrhovnega so-
vjeta preteklo soboto odstranilo slavnega voj-
skovodjo maršala Žukova s položaja obramb-
nega ministra, je morda največje preseneče-
nje, kar jih je od Sovjetske zveze v zadnjih
letih doživela mednarodna javnost.

Vest je učinkovala kot vodikova bomba
ter zmedla vse politične kroge v svetu. To za-
voljo tega, ker je maršal Žukov veljal do so-
bote vsepovsod za najmočnejšo in najvpliv-
nejšo osebnost v Rusiji.

Široki ljudski sloji vidijo v njem rešitelja
domovine izpod Hitlerjevega jarma, narod-
nega junaka, čigar spomin bo večno živel v
zgodovini. Ko se je ob zadnji težki politični
krizi postavil z vsem svojim ugledom na stran
Hruščeva ter mu pomagal strmoglaviti Molo-
tova, Malenkova in Kaganoviča, je njegov
vpliv še bolj zrastel.

Iz hvaležnosti, da ga je rešil gotovega po-
raza ter ohranil na oblasti, je Hruščev dal
izvoliti Žukova tudi v vrhovno vodstvo boljš-
eviške stranke, tako da je maršal dobil od-
ločujočo besedo tudi v političnem življenju
Sovjetske Rusije.

VOJSKA IN HRUŠČEV

Nikita Hruščev pa ni storil tega zgolj iz
hvaležnosti, temveč predvsem zato, da bi z
Žukovom dobil na svojo stran tudi vojsko,
ki je postala po usmrtni Berie in zlomu vse-
mogočnosti njegove politične policije naj-
važnejša dejanska sila v državi.

Sporazum z vojsko se je zdel Hruščevu
tembolj dragocen, ker odnosi med armado in
stranko za časa Stalina niso bili vedno naj-
boljši.

Vojaški voditelji še danes ne morejo po-
zabiti, kako je dal Stalin junija 1937 po ne-
dolžnem ustreliti nadarjenega maršala Tuha-
čevskega in z njim celo vrsto drugih sposob-
nih generalov.

Stalin je bil tedaj padel v skopec Hitler-
ju, ki se je pripravljal na napad proti ko-
munistični Rusiji. Nacistični trinog je dal
na izredno spreten način ponarediti pisavo
Tuhačevskega ter poskrbel, da so maršalova
lažna pisma prišla po tajni poti v roke ne-
zavpnemu in krvoločnemu Stalinu. Iz njih je
izhajalo, da se Tuhačevski dogovarja z naci-
stično Nemčijo, da bi mu pomagal zrušiti
»komunistično diktaturo« v Rusiji. V pisemih
so bili kot »zarotniki« imenovani tudi števil-
ni drugi sposobni višji častniki.

Stalin je šel na lim ter dal postreliti, zapre-
ti ali internirati evet sovjetske armade. Te-
daj so zaprli tudi Žukova ter ga zatem posla-
li v neko daljno sibirsko taborišče.

Hruščev je bil takrat zvest Stalinu ter jav-
no odobral njegovo delo: »Naša stranka«,

je dejal l. 1937 na shodu v Moskvi, »bo brez
usmiljenja uničila tolpo izdajalcev, ki mora-
jo zginiti z obličja zemlje. Niti eden ne bo
ostal živ in pepel njihovih trupel bomo raz-
tresli na štini vetrove«.

PO ZMAGI NAD STALINOVCI

Pozneje je velika Hitlerjeva goljufija pri-
šla seveda na dan in ves svet je vedel, da se
je zgodila ruskim generalom težka krivica.
Toda dokler je bil Stalin živ, si ni upal nih-
če črhiniti.

Po njegovi smrti in padcu Berie so vojaški
voditelji upali, da se bo zadeva končno raz-
čistila: če že ni mogoče obuditi mrtvih k živ-
ljenju, naj se jim vrne vsaj dobro ime. Čast
in poštenje zahtevata, da ne gredo v zgodovi-
no kot izdajalci domovine.

Vendar Hruščev se je čutil nekako sokri-
vega in ni zategadelj na slovitom XX. kon-
gresu boljševiške stranke niti z besedico ome-
nil med Stalinovimi zločini tudi žalostne
smrti maršala Tuhačevskega in tovarišev.
Krivica je ostala nepopravna.

Dullesove in Adenauerjeve napovedi

Knjižice sovjetskega vojnega ministrstva
in člankov v Rdeči zvezdi si Hruščev seveda
ni upal zapleniti. Žukov je bil namreč pre-
močan, da bi ga Hruščev smel izzivati, in
maršalov ugled je neprestano rastel.

Tedaj je v svetu vladalo splošno prepri-
čanje, da je Žukov, ker ima v rokah vojsko,
močnejši in vplivnejši od Nikite Hruščeva.
Ameriški zunanji minister Dulles je pred
mednarodno javnostjo trdil, da se po poro-
čilih, ki jih dobiva od svojih političnih ob-
veščevalcev, bliža čas, ko bo v Sovjetski zve-
zi prešla vsa oblast na armado. V deželi bo
zavladala vojaška diktatura.

Slično je govoril to poletje tudi nemški
kancler Adenauer. Kakor je osebno poučen,
je dejal, Hruščev ne bo ostal dolgo časa na
svojem mestu. Vodstvo vlade bo v Sovjetski
Rusiji prevzel Georgij Žukov.

S takimi izjavami zapadna državniška Žu-
kovu kajpada nista napravila nobene usluge.
Z njimi sta samo opozarjala Hruščeva in
ostale boljševiške voditelje na nevarnosti, ki
jim groze. V njih so vzbudili sum, da bi so-
vjetski generali utegnili izrinuti stranko z
nienega vodilnega položaja ter vzeti sami v
roke usodo Sovjetske zveze in njenih narod-
ov.

To bi bila, se razume, prava revolucija, ki
bi pomenila lahko tudi konec komunizma v
Rusiji.

Po padcu Molotova, Malenkova in Kaganovi-
ča in dokončnem porazu vseh ostalih stali-
novcev je Žukov menil, da je naposled napo-
čila ura, ko je treba jasno govoriti.

Na delavskem zborovanju, ki ga je imel
koj zatem v Leningradu, je Žukov med bur-
nim odobravanjem ljudstva naglasil, da ni-
kalkor ne namerava odstopiti od zahteve, naj
se da javno zadoščenje vsem Stalinovim
žrtvam iz vodstva armade. Tako kot on mi-
slijo vsi njegovi tovariši in sobojevniki.

Hruščevu ta govor seveda ni prav hodil in
zato je časopisje priobčilo samo nekatere
manj pomembne odlomke.

Vendar Žukov in vojska v tej stvari nista
hotela popustiti. Sovjetsko obrambno ministr-
stvo je dalo tiskati knjižico, v kateri označu-
je Tuhačevskega za narodnega junaka, vred-
nega globoke hvaležnosti in ljubezni ljudstva.
Glasilo sovjetskih oboroženih sil Rdeča zvez-
da je pa meseca avgusta t.l. začela priobčevati
vrsto člankov tudi v obrambo časti maršala
Blücherja, ki je bil ravno tako kot Tuhačev-
ski l. 1937 po nedolžnem ustreljen.

Da bi to nevarnost odstranili, so sklenili
Žukova odstaviti.

MARŠAL MALINOVSKI

Vsa umetnost je obstajala v tem, kako vze-
ti Žukovu poveljstvo nad vojsko, da bi se ne
mogel z njeno pomočjo upreti. Hruščev je
kajpada vedel, da je vse dotlej, dokler bodo
generali složni, frontalen napad na Žukova
zelo tvegana in nevarna stvar. Zategadelj je
moral najprej poiskati za svoj načrt tajne
zaveznike v vojski sami, in sicer med Žuko-
vimi tekmeči, ki so slavnemu vojskovodji za-
vidali njegovo slavo in rastočo politično moč.
Tako je Hruščev pridobil zase maršala Ma-
linovskega, ki je kot on Ukrajinec in njegov
osebni prijatelj.

Nato je poslal Žukova na večtedensko po-
tovanje po Sredozemskem morju, Jugoslaviji
in Albaniji. Medtem ko je sloviti vojskovod-
ja plul na križarki iz dežele v deželo, povsod
sprejet z velikimi častmi, mu je Hruščev plel
v Moskvi zanke, v katere naj bi se ujel ob po-
vratku v domovino.

Že za svojega bivanja v inozemstvu je Žu-
kov moral prepustiti poveljstvo nad oboro-
ženimi silami začasno drugemu. Ko se je pa
vrnil domov, se je znašel pred izvršenim dej-

NOVICE Z VSEGA SVETA

»IZJAVA O SKUPNIH CILJIH«

Eisenhower in angleški ministrski predsednik Macmillan sta zaključila posvetovanja v Washingtonu in priobčila »izjavo o skupnih ciljih«, ki jih zasledujeta obe državi.

Spričo nevarnosti, ki jo predstavlja Rusija za zapadni svet, sta sklenila, da naj Amerika, Velika Britanija in »druge prijateljske dežele« združijo vse svoje »moralne, duhovne in stvarne sile« na področju atomske znanosti in tehnike.

V ta namen se je Eisenhower obvezal, da bo od parlamenta zahteval spremembo tako imenovanega zakona Mac Mahon, ki nalaga washingtonski vladi dolžnost, da strogo čuva atomske tajnosti in v mirnem času ne zalaga tujih držav s sodobnim atomskim orožjem.

Te ovire naj bi sedaj padle, da bi se omogočilo tesno sodelovanje med zapadnimi učnjaki in tehnikami.

Ker je Velika Britanija edina evropska država, ki dantes izdeluje jedrno orožje, bo sprememba zakona šla skoro v izključno korist Angležev. Druge dežele bodo sodelovale samo v splošnih znanstvenih in tehničnih raziskavah.

Eisenhower je nadalje obljubil, da bo Amerika odprla v Evropi posebna skladišča jedrnega orožja.

Novo politiko naj bi odobrila tudi Atlantska zveza, ki je sklicana sredi decembra na izredno zasedanje v Pariz. Kolik pomen pripisujejo na zapadu temu zasedanju, se vidi že po tem, da se ga mislijo udeležiti sam Eisenhower in ministrski predsedniki vseh držav, vključenih v Atlantsko skupnost. Macmillan je torej v Ameriki dosegel popoln uspeh, za katerega se ima v znatni meri zahvaliti »sputniku« Nikite Hruščeva. Amerikanci se čutijo ogrožene in se zato čedalje bolj opirajo na Angleže ter upoštevajo njih nasvete.

NESREČNA FRANCIJA

Tudi socialistu Molletu se ni posrečilo postaviti vlade. Brž ko se je predstavil parlamentu, so ga strmoglavili. Sedaj je državni poglavar Coty naprosil ne še 40-letnega Gailarda, naj on poskusi svojo srečo.

To je že peti teden, odkar je Francija brez vlade. Prebivalstvo je zavoljo tega naravnost obupano. V znak protesta so prejšnji teden proglasili javni uslužbenci 24-urno splošno stavko. Francija je ostala čez noc brez železnic, brez avtobusov, brez telefona in brzojava, ustavila se je služba cestnih železnic in potniških letal, delavci v državnih rudnikih premoga so zapustili delo, zaprta so bila gledališča in ljudje niso mogli poslušati niti radio.

To je bil prav resen opomin poslancem in strankinim voditeljem, naj s svojimi prepričanostmi in razprtijami ne dražijo preveč ljudstva. Kar se dogaja v Franciji, je zares nevarna igra. Če se strankarski zagrizenci pravočasno ne streznijo, se prav lahko zgodi, da se oblasti oblasti kak general De Gaulle ter napravi konec francoskemu demokratičnemu parlamentarizmu.

JUŽNI TIROLCI PROTESTIRAJO

Poslanci in oba senatorja nemške manjšine so se oglasili pri ministru za javna dela Togniju v Rimu ter ostro protestirali, ker je rimska vlada sklenila izdati dve in pol milijarde lir za gradnjo nove italijanske mestne četrti v Bocnu. Njihov korak je bil brezuspešen.

Zato je vodstvo manjšine sklenilo sklicati v glavno mesto Južnega Tirola množično zborovanje, na katerem naj bi Nemci iz vse dežele povzdignili glas proti načrtnemu naseljevanju in potujčevanju njihove rodne zemlje.

S tem zborovanjem nameravajo, kot bemo opozoriti inozemsko javnost na krivice, ki se jim gode. Podminister Gschnitzer in ves avstrijski tisk jih v tem prizadevanju javno podpirata.

Predvidevati treba, da se bodo zaradi Južnega Tirola odnosi med Avstrijo in Italijo spet poslabšali.

JUGOSLAVIJA IN ZAPADNE VELESILE

Ljudje se še vedno sprašujejo, kakšne bodo posledice, da je Beograd uradno priznal komunistično vlado Vzhodne Nemčije.

Adenauer je pretrgal diplomatske zveze z Jugoslavijo, hoče pa še nadalje z njo sodelovati v gospodarstvu. Amerika je sklenila ponovno preučiti svoje odnose do Tita in določiti, v kakšni meri naj nudi Jugoslaviji še v bodoče vojaško in gospodarsko pomoč.

V Washingtonu so izjavili, da se bodo o tem pogajali in sporazumeli z Jugoslavi samimi. Do danes se ni še zgodilo nič, zakaj pošiljke poljedelskih presežkov in orožja prihajajo Titu iz Amerike redno, kot je bilo svoj čas dogovorjeno.

Medtem tečejo med zapadnimi velesilami posvetovanja o morebitni skupni politiki do Jugoslavije. Prvi so zavzeli jasno stališče Angleži: dali so vedeti, da ostane politika Velike Britanije do Beograda nespremenjena. Sličenega mišljenja so tudi Francozi. Glasnik njihove vlade je poudaril, da Jugoslavija, s tem da je priznala vlado Vzhodne Nemčije, nikakor ni še prestopila v nasprotni tabor.

Iz vsega vidimo, da se razmerje med Jugoslavijo in zapadom ne bo kdovekaj spremenilo.

KARDELJEV OBISK V GRČIJI

Glavni sotrudnik maršala Tita Edvard Kardelj se je vrnil z uradnega potovanja v Grčiji, katerega namen je bil razširiti in utrditi sodelovanje med obema državama.

Po večdnevih razgovorih je bilo objavljeno skupno sporočilo, v katerem beremo, da so si sosedni deželi edini v naslednjem: spori med narodi se ne smejo reševati s silo in zato naj velesile preidejo že k postopnemu splošnemu razoroževanju. Obe vladi živita z vsemi arabskimi državami v najboljšem prijateljstvu ter menita, da bi se razmere na Srednjem vzhodu morale urediti tako, kakor žele ondotni narodi. Velesile so dolžne spoštovati njihovo neodvisnost in dostojanstvo ter jim pomagati, da se izkopljejo iz svoje sedanje zaostalosti.

Tudi vprašanje Cipra naj se reši tako, kakor zahteva tamkajšnje prebivalstvo. Grčija se zahvaljuje za »dragoceno pomoč«, ki ji je v tem pogledu ponovno nudila Jugoslavija.

Končno je bil ustanovljen stalen mešan jugoslovansko-grški odbor, ki se mora sestati najkasneje v 3 mesecih ter skrbeti, da se gospodarsko in kulturno sodelovanje med sosednima deželama čedalje bolj poglobi in razširi.

Kardeljevo potovanje v Grčijo, ki je nekommunistična kraljevina in članica Atlantske zveze, je padlo ravno v čas, ko je Adenauer pretrgal diplomatske odnose z Beogradom in ko mnogi trde, da se Tito vrača v okrilje Kremlja. Obisk naj bi dokazal, da Jugoslavija ne spada v noben vojaški tabor ter da hoče slej ko prej sodelovati z vsemi državami, naj bodo socialno in politično kakorkoli urejene.

KAJ BO Z ŽUKOVOM?

Prvo pojasnilo, kakšna usoda je namenjena maršalu Žukovu, je dal sam Hruščev na sprejemu, ki ga je priredilo turško veleposlanstvo v Moskvi: »Žukova sem videl danes in z njim govoril. Počuti se dobro. Nismo še sklenili, kakšen položaj mu homo dali, toda dobil bo mesto, kot ustreza njegovim izkustvom in sposobnostim«. Hruščev je pristavil značilne besede: »V življenju ena celica umre, druga jo nadomesti«.

Iz tega vidimo, da je bil Žukov v resnici odstranjen in da ne bo povišan. V tolažbo mu bodo dali kak visok, le bolj časten položaj v državi.

TITO NE POJDE V MOSKVO

Sovjetska vlada je bila povabila maršala Tita, naj se udeleži svečane proslave 40-letnice Oktobrske revolucije, ki jo bodo 7. novembra obhajali v Moskvi.

Tito se ne misli odzvati vabilu. Kot vzrok navaja, da se ne počuti dobro.

V političnih krogih pa menijo, da ne pojde v Moskvo zavoljo tega, ker je bil Žukov tik po obisku Jugoslavije na tako čuden način odstavljen. V Beogradu prav nič ne skrivajo svojega nezadovoljstva s tem nepričakovanim ukrepom.

Kaj se dogaja v notranjosti Sovjetske zveze?

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvom, da je bil vojni minister namesto njega maršal Malinovski.

Žukova bodo morda »povišali« ter ga imenovali za načelnika vlade ali celo za predsednika republike, toda vedeti je treba, da sta dva visoka položaja v Sovjetski Rusiji le nekaj zunanji kinč, ne pa mesti, združeni z resnično oblastjo.

Take časti Hruščev lahko brez nevarnosti podeli odstavljene mu vojnemu ministru, zakaj zanj je važno in odločilno le eno, da je namreč Žukovu vzela oblast nad vojsko ter tako odstranil nevarnost, ki je pretila vladajoči boljševiški stranki.

V borbi za oblast je torej, kot vidimo, za sedaj spet zmagala stranka ter ostala, kot je bila doslej, edina in izključna gospodarica države.

NOVICE

SREČNA DRŽAVA

Na Švedskem je odstopila vlada, ki ji je načeloval socialni demokrat Tage Erlander. Za urejene razmere v deželi je nadvse značilno, da so državo upravljali približno 24 let skupno socialni demokrati in agrarci. Resnična vladna kriza je izbruhnila skoro po četrtem stoletju, medtem ko traja na Francoskem vsaka vlada povprečno le 6 mesecev.

NAJ ŽIVI MIRI

Ko se je te dni pojavil Hruščev v spremstvu Bulganina in Mikojana na sprejemu v moskovskem turškem veleposlaništvu, so se vsi začudili. Pred kratkim je namreč še ostro napadel Turčijo, češ da pripravlja napad na sosedno Sirijo, ter ji grozil, da bo, če to naredi, v enem dnevu zginila z obličja zemlje. Za to bo poskrbela sovjetska armada.

Na sprejemu je pa Hruščev zabrenkal kar naenkrat na povsem drugačne strune. Vesel in razigran se je obrnil na predstavnike zapadnih držav ter s čašo šampanjca v roki rekel: »Nobene vojne med tu zastopanimi vladami! Naj gre k vragu, kdor hoče vojno. Naj se bojuje sam, če jo hoče imeti! Nazdravimo zatorej miru!«

Hruščev je prejkone nameraval z zdravico pomiriti zapadne velesile, ki jih je nenadni padeč maršala Žukova precej razburil in zakrbel.

RUSKI ZNANSTVENIKI

Angleški časnik Financial Times je priobčil dolg članek, v katerem razlaga, kakaj raste v svetu vpliv in ugled ruskega znanstva.

Uspehe je treba pripisati predvsem izredni skrbi, ki jo posveča država vzgoji mladega naraščanja na področju tehnike. Samo lansko leto je na sovjetskih vseučiliščih doktoriralo 80.000 novih inženirjev, ki pridejo takoj do službe. Medtem ko znaša plača navadnih delavcev 600 rubljev na mesec, prejemajo inženirji začetno plačo 2000 rubljev, ki se vsako leto večja. Kdor pa postane član Akademije znanosti, pride celo na 30.000 rubljev. Tako ravnajo v Moskvi zato, ker bi radi v jedrni stroki prekosili vse druge države na svetu.

Mnogo bogatejša Amerika daje, kot znano, svojim atomskim strokovnjakom neprijetno manjše plače.

VELIKANSKO ZANIMANJE

V rimski zbornici hitijo z vso naglico, da bi pred koncem tega tedna spravili pod streho proračune posameznih ministrstev. Med poslanci vlada pa silno majhno zanimanje za seje parlamenta. Tako sta na eni zadnjih sej bila v dvorani navzoča samo — dva poslanca. Minister je govoril — praznim klopem.

ČUDEN POJAV

Pred dnevi so opazili na senožetih ob reki Pada, kako lega proti večeru na travo nekaj, kar je podobno prav gosti pajčevini. Snov pada samo na travnike, ne pa na njive in sadovnjake. Znanstveniki sedaj preučujejo to »lombarško pajčevino«, ugibajoč, ali ni posledica radioaktivnega žarčenja.

PRAV LEPA DRUŽINA

Belgijska vladarska hiša je povabila v Bruselj kralja črncev Mabintshija iz Konga, ki

Ob vseh svetih

Najbolj značilen praznik v jeseni je god vseh svetih in vernih duš dan. Ko odmira rast v naravi, se človek spominja nebeških zavetnikov in vseh dragih rajnih. »Memento mori«. — »Vedi, da boš umrl« klenkajo ob teh dneh zvonovi iz vseh lin, lučke brlijo v vetru po grobovih in pojemajo kot človeško življenje.

Praznik vseh svetih je vpeljal že leta 835 papež Gregor IV. in spomin na rajne je zelo zgodaj prišel v navado. Opat Odilo iz cistercijskega samostana Cluny ga je obhajal v samostanih že od leta 998 dalje. Papež Ivan XIX. je pa ta dan povzdignil v praznik za vso Cerkev.

Spomin na mrtve sega nazaj še v poganske čase. Ljudje so dušam rajnih darovali žrtve, da bi se na drugem svetu preveč ne vicale ali pa hodile nazaj strašit. Stari Slovani so na grobeh prirejali »strave«, prave gostije, ka-

le: Pred pol stoletjem, danes ima Helena Rubinstein že 75 let, se je odpravila z doma v svet. Šla je iskat srečo v Avstralijo in pozabit nesrečno ljubezen z nekim zdravnikom. S seboj je nesla škatlico, v kateri se je skrivalo njeno bodoče bogastvo: bila je napolnjena z mazilom, ki ohrani žensko polt nežno. Recept za mazilo je bil družinska tajnost.

KRALJ MODE

V italijanskem kopalšču Montecatiniju je pretekli teden nenadoma umrl po vsem svetu znani »kralj ženske mode« Christian Dior. Več ko deset let je ukazoval, kako naj se ženske oblačijo, in slepo so ga ubogale, četudi so za modo trosile milijone. Sloviti pariški krojač je živel v sijaju in udobju kot pravi kralj. O njegovi smrti so svetovni časopisi pisali tako obširno, kot da bi šlo za kakega novega Kristofa Kolumba.

STO LET NOGOMETA

Dne 20. oktobra je preteklo sto let, odkar so v mestu Sheffieldu na Angleškem ustanovili prvo nogometno društvo. Nova vrsta športa je kmalu osvojila ves svet in danes ljudje za njim kar norijo.

NAROBE TEKMA

V zgornjeitalijanskem mestu Pinerolu so priredili tekmo, kdo je najgrši mož v deželi. Rzsodišče je prisodilo prvo nagrado cestnemu godcu Josipu Vatano, ki je na zmago silno ponosen.

SVETE KRAVE

V Indiji opazujejo tuje velikanske črede mršavih krav, ki se kar prosto pasejo. Mirno se sprehajajo po mestnih ulicah in vse se jim spoštljivo umika. Krave so namreč po braminski veri sveta žival. Domačini jih ne smejo niti ubijati niti jesti njihovega mesa. Kako nespametna je ta verska prepoved, če pomislimo, da je v Indiji nad 220 milijonov glav goveda, ki mu primanjkuje paše ter zato crka kar po ulicah in povzroča kužne bolezni. Zaradi lakote pa pomirajo stotisoči Indijcev, ki bi jih meso govedi rešilo smrti.

HELENA RUBINSTEIN

Med redkimi ženskami, ki jih štejejo za milijardarke, se nahaja tudi poljska židinja Helena Rubinstein.

Bogastvo, katero cenijo na 60 milijard lir, si je nabrala na račun ženske nečimernosti. In sicer z lepotili. To pa se je zgodilo tako-

mor je smel vsakdo pristopiti in se po mili volji poslužiti. Pri balkanskih Srbih je to še danes v navadi. Ostanek na ta običaj so še »pešce« ali po naših krajih, posebno na Vipavskem, »vahtič«. Otroci so hodili od hiše do hiše, pomolili za rajne in so zato dobili v dar majhne hlebčke. Po Trstu in Gorici se že od nekdaj okoli vseh svetih prodajajo »fave« po slaščičarnah; to je sladko, penasto pecivo v obliki zelo majhnih hlebčkov.

Med ljudstvom so za »vahte« še vedno zakoreninjene stare vraže in običaji. Ta dan ne sme nož na mizi ležati z ostrino navzgor, ker bi se duše rajnih, ki jih privabijo darovi in svečke, lahko vrezale. Tudi cvetje in lučke na grobeh izvirajo iz zelo starih navad.

S temi se je človek tesno in skoro romantično povezal s svojimi umrlimi. Pa le za malo časa, kajti po »vahtah« se že bliža drugi, veselejši praznik: Sv. Martin z gosjo, kostanjem, zajcem in rebulo. Žalostne misli zginajo in spet teče veselo življenje naprej!

Ko je dekle prišlo v svet, si je s prikupnim vedenjem pridobilo krog prijateljev, katerim je posodila čudovito mažo. Kmalu se je razširil glas o lepotilu brhke židinke, tako da je morala začeti pripravljati po več škatlic na dan. Obrt se je polagoma razširila in kmalu je prodajala v lastni trgovini tudi druge kozmetične izdelke. V nekaj letih je imela tovarne lepotil že v raznih delih sveta. Temeljni kamen njenih podjetij je pa še vedno tisto domače mazilo, ki ji danes donša eno tretjino milijarde letnega izkupčka.

Ko je na tak način obogatela, se je poročila z georgijskim princem Gourielijem. Prišla je v svet aristokracije in postala zaupnica za lepotičenje vseh bogatih žensk. Njeni lepotični saloni in njeni izdelki slovijo po vsem svetu in ukazujejo, kako naj bo negovan ženski obraz.

Postala je princesinja

Rubinsteinova kljub visoki starosti še vedno dela po 12 ur dnevno. Vsako leto prepotuje, navadno z letalom, po 150.000 kilometrov, da nadzira svoje tovarne in prodajalne.

Kljub veliki zaposlenosti pa še vedno najde časa za igranje bridgea in za zbiranje dragocenih umetnin. Kraljica lepotil je hotela ukazovati tudi umetnikom, a pri znamenem slikarju Salvatoru Daliju ji je izpodletelo. Že v letih si je naročila sliko, ki jo predstavlja na pečini iznad viharnega morja. Izvršene podobe pa ni hotela vzeti, češ da ji je umetnik napravil preveč gub na obrazu. Dali pa je zato zahteval nič manj kot 40 milijonov lir odškodnine. Dolgo časa se je prepir vlekel, dokler ni Rubinsteinova izplačala 20 milijonov, slikar pa je zbrisal polovico gub. Nato sta z Dalijem postala prijatelja.

Helena Rubinstein je nov dokaz neverjetne živahnosti in podjetnosti ter trgovske darovitosti židovske rase.

Dopisi s Tržaškega

BARKOVLJE

Tudi Barkovljani se te dni pripravljamo, da v nedeljo dostojno počastimo spomin svojih dragih, ki počivajo na našem lepem pokopališču. Božja njiva je vzorno urejena in se lahko ponaša z lepimi nagrobnimi spomeniki.

Že več dni srečuješ po cesti stare ženice in dekleta, ki se z majhnimi motikami v rokah podajajo na pokopališče, da zrahljajo in urede zemljo, ki krije njih drage. Barkovljani namreč zelo spoštujejo rajne in v nedeljo ne bo nikogar, ki bi se vsaj za trenutek ne pomudil ob grobu svojcev.

Jeseni nimamo sicer toliko cvetic kakor poleti, a barkovljanski grobovi so kljub temu bogato okrašeni s krasnimi krizantemami in nageljni. Tudi najrevnejša družina ob vseh svetih ne štedi in si nabavi cvetice za na grob. Vsi tedaj mislijo na rajne, ob katerih spominu zgineta v srcih sovraštvo in jeza. Vsakdo se ta dan zaveda, kje se bo nehalo njegovo življenje. Tudi mimo groba svojega bivšega nasprotnika pojde vsakdo z največjim spoštovanjem, kajti smrt zbrise sleherno mržnjo.

Tudi letos bodo pevci prosvetnega društva počastili spomin vseh pokojnih Barkovljanov ter jim zapeli nekaj lepih nagrobnic.

NABREŽINA

Delavci iz devinsko-nabrežinske občine se že dalj časa pritožujejo zaradi skrajno nesodobnih razmer, v katerih se nahaja poslopje bolniške blagajne v Nabrežini. Stavba je stara in zapuščena, vrh tega se nihče ne zmeni, da bi jo temeljito obnovili. Stene in stropi so zamazani, kar pomeni, da niso že leta bili prepleškani. Nujno bi bilo tudi zamenjati stare lesene pode, saj se v njihovih špranjah nabira vsakovrstna nesnaga, ki je kljub še tako temeljitemu čiščenju ni mogoče odstraniti.

MARIO SILA

V ponedeljek popoldne je po krajši boleznini nehalo biti plemenito srce znanega tržaškega kulturnega delavca g. Maria Sile. Njegova prerana smrt (bilo mu je 67 let) je globoko potrla vse zavedne tržaške Slovence, saj menda ni nikogar, ki bi ga ne bil poznal.

Pokojnik je spadal v generacijo tržaških Slovencev, ki so se kljub dnevnim težkim borbi za kruh živahno in neumorno udejstvovali v kulturnem življenju našega naroda. Mario Sila je bil nadarjen gledališki igralec in je v dobi pred prvo svetovno vojno in po njej bil član Narodnega gledališča v Trstu. Kot igralec je ustvaril nekaj tako izklesanih likov, da jih starejši rod še danes ne more pozabiti.

Pogreba se je udeležila tolikšna množica tržaških Slovencev, kakršne že dolgo nismo videli. Truplo so najprej odpeljali v cerkev v ul. Rossetti, kjer je bilo cerkveno opravilo, in ga nato pri Sv. Ani položili v grob.

Naj mu bo lahka domača slovenska zemlja! Hudo prizadeti družini in sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje.

Sožalju se iz srca pridružuje tudi uredništvo Novega lista.

Čudimo se vodstvu bolniške blagajne, da ni doslej izboljšalo svojega sedeža v Nabrežini, kjer se dnevno zdravi čedalje več delavcev. Stanje poslopja prav gotovo ne dela časti zdravstveni ustanovi.

Ker je prebivalstvo naše občine v zadnjih letih močno naraslo, je razumljivo, da delavci ne dobe pri bolniški blagajni tiste zdravniške oskrbe, ki jim po vseh predpisih pripada. Sodimo, da bi zato v Nabrežini morali čimprej povečati število službujočega osebja, obnoviti poslopje ter ga opremiti z vsemi pripravami, ki jih zahteva sodobna zdravstvena in zdravniška služba.

CEROVLJE

Prejšnji teden so končno začeli popravljati vaške poti. Dela izvršuje podjetje Milič z Opčin. Ob vходу v vas bodo postavili obcestne zidove ter večino poti asfaltirali.

Slišali smo, da je tehnični urad v Trstu pred dnevi odobril načrt nove šole in da ga sedaj mora potrditi še urad za javna dela. Pričakujemo, da pojde zato ta važna gradnja v kratkem na dražbo. Skoraj izključeno pa je, da bi se nova šola otvorila že prihodnje šolsko leto.

Vsi vaščani smo silno nezadovoljni, ker se je prekinila gradnja nove poti v Sesljanu. Cesta bo, kot znano, služila v prvi vrsti Cerovcem, ki smo bili hudo prizadeti, ker so nam pred leti zaprli staro cesto za Sesljan. Upamo in želimo, da lastniki zemljišč, občina in uprava državnih cest čimprej spore poravnajo, tako da bo pot kmalu izgotovljena.

SESLJAN

Iz uradnih podatkov izhaja, da se je tujski promet v Devinu in Sesljanu letos znatno povečal. V naših obalnih naseljih je minulo sezono letovalo 11 tisoč 813 tujcev, od katerih je nad 10 tisoč bilo inozemcev. V letu 1956 jih je bilo 9 tisoč 20, kar pomeni, da se je dotok tujcev povečal za 31 odstotkov.

Številke jasno pričajo, da imajo ti dve vasi vse pogoje, da s časom postaneta važni tujskoprometni središči. V tej zvezi sporočamo, da bo v Sesljanu v kratkem sestanek domačih gostilničarjev in ostalih obrtnikov, na katerem bodo razpravljali o ustanovitvi krajevne turistične združenja.

ZGONIK

Med našimi prebivalci je dobro odjeknila vest, da je prefektura sklenila brezplačno razdeliti med kmetovalce zgoniške občine tisoč 145 stotov pšenice. Kdor je zaradi majske pozebe in slane trpel škodo na pridelkih, jo lahko prijavi na posebnih vzorcih, ki jih dobi na županstvu. Prijave bo nato pregledala komisija, sestavljena iz župana ali njegovega namestnika, župnika, predstavnikov Kmetijskega nadzorništva in kmečke organizacije, poveljnika orožnikov ter enega kmetovalca, ki ga določi občinska uprava.

REPENTABOR

Pred kratkim je podjetje Milič zaključilo dela na cesti iz Velikega Repna do meje zgoniške občine pri Briščikih. Pot so povsem obnovili ter asfaltirali. Naša občina se sedaj lahko ponaša, da so vse njene ceste asfaltira-

ne in temeljito preurejene. To je vsekakor lep uspeh.

Prefektura sporoča, da je kmetovalcem repentaborske občine nakazala 324 stotov pšenice. Razdelili jo bodo brezplačno vsem kmetom, ki jim je spomladanska pozeba vzela ves pridelek. Kdor želi prejeti pšenico, bo moral škodo prijaviti na županstvu, kjer bodo v kratkem na razpolago posebni vzorci.

Naša župna cerkev slovi daleč naokrog po svoji zgodovinski preteklosti in je z umetniškega vidika eno najzanimivejših svetišč na Tržaškem. Po prizadevanju domačega župnika so te dni pristojna oblastva sklenila, da jo bodo prihodnje leto povsem obnovili. Izvršili bodo obenem zadnja dela na cerkvenem tlaku ter preuredili stranska oltarja.

ROJAN

Pogrebno društvo v Rojanu sporoča, da se bo v ponedeljek, 4. novembra, ob 9. uri brala v rojanski župni cerkvi maša za žadušnica za umrle člane. Občinstvo vabimo, naj se službe božje udeleži v obilnem številu.

Odbor

DOLINA

Kmetovalci naše občine, ki so bili oškodovani zaradi spomladanskega slabega vremena, bodo brezplačno prejeli skupno tisoč 166 stotov pšenice. Pretrpelo škodo je treba prijaviti na vzorcih, ki jih v kratkem dobe na županstvu. Omenjeno razdelitev je odredila prefektura.

BOLJUNEC

V listu smo že večkrat poudarili, da je zaradi vse večjega prometa nujno čimprej izboljšati avtobusne zveze med vsemi vasi Tržaškega brega in mestom. Svoj čas so, kot znano, govorili, da bo Acegat vzpostavil za Dolino in Boljunec celo filobusno zvezo. Nankrat pa je vse utihnilo. Ker to vprašanje zadeva v prvi vrsti občinsko upravo, bi želeli, da bi o njem razpravljali tudi občinski možje ter javnosti pojasnili, kako se stvar razvija. Prav tako je potrebna obširna razprava o vseh javnih delih, ki jih mislijo izvršiti v naši vasi.

V ponedeljek se je 45-letnemu domačinu Lovrencu Žerjalu pripetila lažja nezgoda. Pri delu v kamnolomu je nesrečno padel, da so ga zaradi ran na roki morali odpeljati v bolnišnico. Želimo mu, da čimprej okreva.

BORŠT

Prejšnji teden smo spremili k večnemu počitku 51-letnega Antona Zobca iz Zabrežca. Pokojnik je pri padcu v lastnem stanovanju zadobil tako hude udarce, da jim je kljub zdravniški pomoči na žalost podlegel. Bil je priden kmetovalec in gospodar ter narodno zaveden mož. Zaradi svoje neomajne zvestobe slovenstvu je bil leta 1930 od posebnega fašističnega sodišča obsojen na 7 let ječe.

Pogreba se je udeležilo izredno veliko število domačinov, prijateljev in znancev. Cerkvene obrede je opravil župnik g. Malalan, medtem ko mu je pevski zbor ubrano zapel nekaj žalostink. Naj mu Bog da večni mir in pokoj. Sorodnikom izrekamo globoko sožalje.

NOVI LIST V VSAKO SLOVENSKO HIŠO

Dopisi iz Goriške

GORIŠKI OBČINSKI SVET

Ta mesec je goriški mestni svet imel vrsto sej, na katerih je razpravljalo o številnih upravnih vprašanjih. Prve dni meseca je po burni razpravi sklenil, naj oskrbo otroškega vrta v Podturnu ohranijo šolske sestre. Odboril je načrt javnih del za leto 1958, za katere bodo potrežili 82 milijonov lir. Mestna občina namerava sezidati novo ljudsko šolo v ulici Rota, novo šolsko poslopje med ulicama Trieste in Ristori ter telovadnico za šolo v ul. Cappuccini. Svetovalci so nadalje sklenili, naj se ojači javna razsvetljava v mestu in v predmestju, zlasti ob prehodu pri Rdeči hiši. Da se poravna primanjkljaj iz leta 1956, je svet sklenil najeti 44 milijonov posojila. Obresti znašajo 7%.

Na zadnjih dveh sejah je svet razpravljalo o prosti coni in odločno protestiral proti nekaterim nevarnim dodatnim predlogom, ki so jih pri odločujoči parlamentarni komisiji vložili trije poslanci. Predlogi bi pri reševanju za Gorico življenjskega vprašanja utegnili napraviti veliko zmedo, tako da bi se podaljšanje zakona o prosti coni znatno zakasnilo. Gre za dodatne predloge liberalnega poslanca Marzotta in videmskih demokratskih poslancev Schirattija in Berzantija. Svetovalci so soglasno odobrili besedno protestne brzojavke, ki so jo poslali raznim poslancem. V Rimu je medtem odločno zagovarjal koristi Gorice minister Andreotti.

Na petkovi seji pa je svet s 26 glasovi izvolil za novega ravnatelja občinskih podjetij inženirja Rigonattija. Za njegovo izvolitev sta od slovenskih svetovalcev glasovala gg. tudi Bratuž in dr. Kacin. Dr. Stiligoj in učitelj Suligoj sta zapustila sejno dvorano s socialisti, komunisti, enim misovcem in mornarstvom Pedronijem. V dvorani je ostalo 27 svetovalcev, se pravi dvetretjinska večina. Zato se je glasovanje lahko zakonito izvedlo. V nasprotnem primeru bi moral občinski svet za omenjeno službo razpisati natečaj, ki bi se ga lahko udeležil vsak italijanski državljani.

Potrebno bi bilo, da bi gg. dr. Stiligoj in Suligoj pojasnila naši javnosti, zakaj sta se pri tem važnem in zanimivem glasovanju ločila od svojih dveh tovarišev.

GORIŠKI POKRAJINSKI SVET

Na eni zadnjih sej goriškega pokrajinskega sveta se je svetovalec dr. Stiligoj odpovedal svojemu mandatu. Njegovo mesto je zasedel dr. Kacin in ne dr. Andrej Macuzzi, kot so poročali italijanski listi.

IZ PEVME

Zvedeli smo, da je prejšnji teden bil v Gračeju sestanek zastopnikov krščansko-demokratske stranke, mestne občine in komisarja Ustanove treh Benečij. Razpravljali so o posestvih, ki jih ustanova namerava prodati beguncem in vsem, ki bodo zanje zaprosili. Te velike dobrote bo deležnih 60 begunskih družin, ki žive sedaj v tržaškem begunskem taborišču. Skrb, da se omogoči beguncem in nebeguncem človeka dostojno življenje na lastni zemlji, je tako vzvišena naloga vsake države, da zasluži vso pohvalo. Saj je v zgodovini dovolj izpričano dejstvo, da hoče biti kmet na svoji zemlji svoj gospodar in da jo

le kot svoboden lastnik z vso ljubeznijo obdeluje. Zato tudi mi briški kmetovalci v načelu hvalimo tako prizadevanje pri nas tako zloglasne Ustanove teh Benečij. Toda ob tej priliki samo vprašamo upravo ustanove, zakaj je naše slovenske male kmetovalce iz Pevme, Oslavja in Štmavra pred leti tako grdo in z nasilno pravdo izgnala z zemljišč, ki so jih dolga leta imeli v najemu in pridno obdelovali! Tudi mi smo hoteli po pravični tržni ceni odkupiti bivša Fogarjeva posestva, ki si jih je pokojnik pridobil s trgovanjem med slovenskim prebivalstvom. Toda naše prošnje so bile odbite. Zato bi morala danes vlada prisiliti ustanovo, da nam pa sedaj proda bivše Fogarjevo posestvo, kajti le tako bi se izpričala pravica. Dvojna mera do lastnih državljanov, ki služi raznarodovalnim težnjam, je protikrščanska. Takih krivic Slovinci ne bomo nikdar pozabili. Če bi oblastniki kaj dali na svoj ugled, bi nam vnebovpijočo krivico popravili ter poskrbeli, da se nam posestvo proda. Ker je prefekt čuvar ugleda države, ga pozivamo, naj prevažno zadevo temeljito preuči in vlado čimprej obvesti o ogorčenju slovenskih kmetovalcev nad krivico, ki se jim je zgodila.

*Eden najemnikov na
bivšem Fogarjevem posestvu*

IZ DOBERDOBA

V četrtek prejšnjega tedna je goriški prefekt sprejel našega župana g. Andreja Jarca. Razgovarjala sta se zlasti o obnovitvenem delu na sedežu občine in pošti, ki bo kmalu dokončano. Župan ga je zaprosil za nov pripevek, da se omenjena javna dela lahko izvedejo. Prefekt je obljubil, da bodo občinski upravi vsekakor nakazali potreben znesek.

Vsi občani so se tudi razveselili, ko so slišali, da je predsednik konzorcija Vzhodno-furlanskega vodovoda g. Bressan bil nedavno tega v Rimu, kjer je posredoval, da se lahko uresniči načrti tega tudi za vso slovensko obmejno prebivalstvo prevažnega konzorcija. Gospod Bressan je med drugim sporočil, da je ministrstvo odobrilo gradnjo novih vodovodnih naprav v občinah Villesse, Zagraj, Fogliano - Sredipolje, Sv. Martin, Zdravščina, Dolenje in v vsej doberdobski ter sovodenjski občini. Stroški znašajo 200 milijonov lir. To je vsekakor korak naprej na poti do novega doberdobskega vodovoda in vsi želimo sedaj, da bi birokratski konjček živahneje deloval kot je njegova naveda.

IZ ŠTEVERJANA

V zadnjem dopisu smo le mimogrede poročali o seji našega občinskega sveta, ki je bila predpreteklo soboto. Udeležili so se je, razen enega, vsi občinski možje. Najprej so razmotrivali in odobrili proračun za leto 1958, ki izkazuje kar 5 milijonov primanjkljaja, kar je za našo revno in majhno občino, ki ima vsega 585 volivcev ter šteje nekaj nad tisoč prebivalcev, precejšnja vsota.

Glavno breme za občinsko upravo predstavlja veliko število občinskega uradništva, ki ga tako mala občina kratkomalo ne zmogre plačevati. Zato bi bilo treba število osebja skrajšati, če zakon to le dovoljuje, ali pa naj uradnike vsaj deloma plačuje prefektura.

Saj je uradništvo zaposleno največ z delom, ki spada v tako imenovani preneseni delokrog občinske uprave in nima z občino kot tako nobene neposredne zveze. Druga pot, da se naša revna občina reši vsakoletnih primanjkljajev, je, da ji vlada priskoči na pomoč, in sicer v smislu zakona o podpori pasivnim krajem. Na ta način bi primanjkljaj poravnala država. To potrebo in željo je naša občinska uprava že večkrat poudarila.

Dalj časa so občinski možje obravnavali tudi vprašanje o napeljavi vodovoda v vseh vaseh občine. Mestna uprava je sedaj pripravljena podaljšati oslavljski vodovod do Števerjana. Toda ta voda, ki bi znašala le 400 kub. metrov dnevno, bi nikakor ne zadostovala za potrebe vse občine. Zato bo naša občina stopila v stik z Vzhodno-furlanskim konzorcijem (CAFO) ter ga zaprosila, da ugotovi, ali je v dolini med Jazbinami in Valerischem kak izvirek, ki bi mogel nuditi temu delu občine dovolj vode. V naših srcih je zaživelo upanje, da bomo tudi mi, od vsega sveta zapuščeni Števerjanci, po 40 letih mledovanja končno le prišli do zdrave pitne vode. Gospoda prefekta dr. Nitrija, ki dobro pozna naše potrebe, pozivamo, da nam pomaga to življenjsko vprašanje ugodno rešiti. Končno so občinski očetje izvolili gg. Alojzija Mužiča in Franca Komica v odbor podpornega društva (ECA).

Števerjance je močno razveselila vest, da je ministrstvo za javna dela pred nekaj dnevi odobrilo 4 milijone lir, s katerimi naj se napelje električna luč po vseh vaseh v občini. Gre zlasti za Jazbine in za hiše v Ušju in Ščednem.

Pred kratkim je naša občinska uprava odredila, da se je prav dobro posula pot iz Grojne v Števerjan. Sedaj je cesta tako dobra, kakor že dolgo ni bila. Priznati moramo, da se odbor in župan trajno trudita, da bi bile vse naše ceste vedno v dobrem stanju, čeprav blagajna in neurja to večkrat preprečujeta. Zato bi bilo vsekakor treba vse glavne ceste asfaltirati.

VELIKO VERSKO SLAVJE

Ves prejšnji teden je bil v Gorici posvečen čiščenju Presvetega srca Jezusovega. V vseh cerkvah so bile posebne pobožnosti. Slovenski verniki smo se jih udeleževali v stolnici in v cerkvi sv. Ivana.

V nedeljo se pa je razvila iz stolnice veličastna procesija, ki se je zaključila v veliki cerkvi Presvetega Srca Jezusovega, za zgradnjo katere ima največje zasluge sedanji krški škof msgr. dr. Srebrnič, ki je bil ob njeni zgradnji profesor v goriškem bogoslovju in rektor Malega semenišča. Ob zaključku je nadškof msgr. Ambrosi ponovno posvetil vso goriško nadškofijo Presvetemu srcu.

AZIJSKA IN ŠOLE

Ker se je azijska mrzlica prejšnji teden v Gorici močno razširila, je bilo goriško županstvo prisiljeno ukiniti do 31. oktobra pouk na vseh šolah. Ker stojimo pred praznikom vseh svetih in dnem vernih duš ter je v ponedeljek državni praznik, se bo pouk nadaljeval šele prihodnji torek.

JUBILEJ

Dolgoletni zaslužni profesor na višjih slovenskih srednjih šolah v Gorici dr. Milan Bekar je v torek praznoval šestdesetletnico rojstva. Kulturnemu ustvarjalcu, čigar pesmi in eseje beremo v raznih časopisih tja do Amerike, iskreno čestitamo!

Beneška Slovenija - Kanalska dolina

IZ GORENJE VASI

Naša vas ima pristno in lepo slovensko ime, ker se res nahaja više od vseh vasi nadiškega desnega brega v podboneški občini. Leži skoro pod vrhom Sv. Andreja 700 m nad morjem. Skupno z Erbecem, Zapotokom in Kalom sestavlja erbeško župnijo sv. Andreja. Farna cerkev se nahaja vrh hriba, in sicer 798 m nad morjem, zato kraljuje nad vsemi kraji nadiške doline. V vasi ne najdeš niti metra ravnine, hiše in njivice so vse podzidane z orjaškimi zidovi. Pri zadnjem ljudskem štetju je bilo 78 duš, od katerih pa danes žal živi že precejšen del v tujini. Gorenja vas je središče erbeške župnije, ker se v njej nahajata župnišče in šola in ker od tu najhitreje dosežeš do farne cerkve, četudi je do nje 20 minut peš hoje. Cerkev ima največje zvonove v vsem čedadskem okraju. Njihovo zvonjenje se razlega po vsej dolini kobariškega kota. Vas pa je na žalost in v sramoto podboneške občinske uprave še edina v vsej občini, ki nima ceste, in zato morajo ubogi ljudje vse svoje potrebščine in pridelke prenašati na hrbtih. V zadnjem času je dospela vest, da so se oblastva spomnila tudi te doslej popolnoma zanemarjene vasice. Zgradili bodo cesto, ki bo Gorenjo vas povezala z Zapotokom, Kalom in Črnim vrhom. Po prizadevanju senatorja Pelizza je vlada nakazala potrebno vsoto za delovišče, ki naj cesto zgradi. Ne vemo pa,

kje bodo dobili ljudi, ki naj delajo za 500 lir na dan. Vsi domači in okoliški dela zmožni fantje in možje so namreč v tujini. Ne glede na to se zdi, da bo cesta izgotovljena, in mi želimo, da se to čimprej zgodi.

Ko bo naša vasica povezana z ostalo občino, bo mogoče tudi drugače pomagati revnim Gorjanom. Zgraditi bi bilo treba mlekarino, ki naj bi služila Gorenji vasi, Zapotoku, Erbecu in Kalu, in sicer na takem mestu, da bi bila dostopna vsem. Prav bi bilo, da bi se na omenjenem mestu zgradila tudi nova cerkev, ker je dostop do cerkve sv. Andreja za vse te vasice zares pretežaven in preoddaljen.

IZ SV. PETRA SLOVENOV

V nedeljo, 13. oktobra, so v podružnici sv. Antona Puščavnika v Klenju obhajali izredni »senjan«, ki pa ni bil sklican zaradi cerkvenega zaščitnika ali kakega drugega svetnika, ampak na rojstni dan g. Jožefa Jusiča, najstarejšega živečega Beneškega Slovenca, znanega tudi bralcem Novega lista. »Bepo« Jusič je namreč prestopil 103. leto svojega življenja. Je pa še vedno čil in zdrav ter nič upognjen od svojih 103 velikih petkov. Ima dober spomin ter vesel značaj, le ušesa so mu odpovedala, da le malo sliši. Kot vsaka častljiva slovenska korenina je mož globoko veren. Lani je poromal tudi na Staro goro, toda ne peš kot sicer skoro vsako leto v svojem dolgem življenju. V cerkvi moli

tako glasno, da ga vsi slišijo, česar se pa ne zaveda, ker je trdih ušes. Otročiči in mlajši rod pa žal ne znajo več domačih molitev, ki so jih nekoč učili župniki Miha Mučič, Anton Gujon in drugi. Le starejši ljudje z veseljem spremljajo Bepotove lepe molitve.

Drugo nedeljo v oktobru je slavljenec prisostvoval slovesni sv. maši. Bil je oblečen kot novice »s puščecem« na prsih, ponosen na to, da je sklican v Klenj vso okolico in občinske poglavarje, ki so mu prišli voščiti vsaj še eno leto življenja. Tudi mi želimo obče spoštovanemu možu, da dospé do praga 104. leta in po božji volji še dalje.

IZ RAJBLJA

Stavka naših rudarjev traja že od 9. oktobra. Delavci pa izostajajo od dela le vsak drugi dan. Na zborovanju, ki je bilo predpreteklo nedeljo in ki so se ga poleg domačih in videmskih delavskih predstavnikov udeležili tudi nekateri poslanci, je delavstvo sklenilo, da bo stavkalo vse dotlej, dokler ravnateljstvo ne pristane na zahteve rudarjev. V torek prejšnjega tedna je bil v Vidmu sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki delavcev, rudniške uprave in predstavniki urada za delo. Razgovori so trajali le dopoldne, ker se predstavniki rudniškega ravnateljstva popoldne niso hoteli več udeležiti razgovorov. Po zaslugi predstavnikov urada za delo je uprava rudnika kljub temu pristala, da se obnovi stara cena mleku.

V vseh ostalih glavnih zahtevah pa ni hotela ustreči rudarjem. Zato tudi to pot ni prišlo do zaželenega sporazuma in borba se nadaljuje!

9

V SONCU in senci

(Usoda Habsburžanov)

R. B.

Komaj so prenehale ceremonije in so se gostje razšli, je Sisi oblekla svojo navadno obleko in hodila s solzami v očeh od sobe do sobe, kjer je preživela brezskrbna, mlada leta. V parku, kjer so začeli poganjati prvi cvetovi, je jemala slovo od gredic in cvetic. Obiskala je še kristalno čisto jezerce pod gradičem in od daleč pozdravljala planine, kamor je tako rada zahajala z očetom na izlete.

Prišel je dan odhoda. V lepem pomladnem jutru se je že zbrala pred palačo velika množica, čeprav so bili proglasili, da bo slovo tiho in družinskega značaja.

Pri izhodu je čakala široka in dolga vprega s šesterimi belci. Elizabetini starši in sestri so se morali v vozu stisniti. Mlada nevesta v temni popotni obleki je vsa objokana stala sredi kočije in je z obema rokama mahala in odzdravljala množici. Ko so konji potegnili, se je obupana sesedla na blazine.

V tem hipu so zafrfotali po zraku popisani lističi. Enega je ujela tudi bodoča cesarica in je brala njej posvečeno slovo pesnika Vogla:

»Roža bavarska,
komaj razcvela
tamkaj ob Donavi
bodeš živela«.

Trpko se je Sisi nasmehnila okornim, a prisrčnim besedam slovesa.

V Linzu se je vse spremstvo vkrcalo na okrašeno cesarsko ladjo. Prekrasna je bila voznja po Donavi do Nussdorfa. Tu je nevesto pričakoval sam cesar. Ni še ladja pristala, ko je že skočil z obale proti krovu. Da ga ni pribočnik prestregel, bi se bil okopal v mrzli Donavi. Nekateri navzoči so imeli dogodek za slabo znamenje; dvorski priliznjenci so pa hiteli zatrjevati, da je cesarjev skok znak goreče ljubezni.

Zopet se je bilo treba presesti v krasno kočijo, vpreženo z lipicanskimi belci, ki so dirjali skozi gosti špalir vzključajočih mešanov proti Dunaju. Ko je sprevod zginil skozi grajska vrata, se je začelo predstavljaje cesarske rodbine. Bodoči cesarici so se postavile ob stran tri dvorjanice. Prva je bila skoraj šestdesetletna grofica Esterhazy. Zaradi njenega sivega obraza bi rekel, da gre za kako guvernanto. Elizabeta je brž občutila, da jo je tašča dočela bolj za paznico kot za dvorno spremljevalko. Starikava dama se je našobila nad mlado deklico, ki naj bo njena vladarica.

Preden se je nevesta smela odpočiti, se je morala z ženinom nekajkrat pokazati na balkonu in odzdravljati Dunajčanom, ki so bili očarani nad njeno lepoto. Po pozdravljanju je upala, da se bo mogla končno oddahnuti. Komaj pa je prestopila prag odkazanih ji soban, je že privihrala k njej prva dvorna

dama in ji potisnila v roke šop drobno popisanih pol z naslovom: Obrednik ob prihodu njenega kraljevskega visočanstva princezinje Elizabete. Zabičali so ji, da mora do naslednjega jutra vse do pičice na pamet znati, ker morajo vse slovesnosti potekati po predpisih. Ta je bila prva noč na cesarskem dvoru.

V zlati kletki

Na dan poroke se je avstrijska prestolnica odela v svatovski sijaj. Po vseh ulicah so v strumni drži stale čete in polki. Koder je bilo določeno, da se bo peljal nevestin sprevod, so bila tla posuta z rdečim peskom, beloblečene dekllice so pa neprestano trosile cvetlice.

Na dvoru so spremljevalke ves dopoldan pomerjale in urejale obleke sebi in nevesti. Prevladovala so široke, okrogle krinoline, katere je vpeljala kot modo v evropsko družbo francoska cesarica Evgenija. Komaj je bila mlada nevesta opravljena, že je prišumela vrhovna obrednica in je potisnila Elizabeti v roke dva šopa popisanih listov. Enega, ki je obsegal devetnajst litografiranih pol, naj cesarica brž prebere. Tu je bilo do pičice natančno določeno, kako se mora pri poročnih obredih vesti, stopati, priklanjati, kdaj nasmejati, komu stisniti roko, komu se le milostno prikloniti. Drugi šop z naslovom Najponižnejši opomini je pa predpisoval in ukazoval, kako se bo obnašala Elizabeta pri ženitovanjski pojedini in naslednje dni medenih tednov. Kar srh in obup sta spreletala cesarico, ko je spoznala, da čeprav prva dama v državi, je vendar s tisočimi nevidnimi, tankimi nitkami španskega ceremonielna privezana v zlato kletko.

(Pa'ie

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Razgovor z dr. Linom Legišo

Nedavno se je mudil v Trstu eden najvidnejših slovenskih literarnih kritikov, naš mavhinjski rojak dr. Lino Legiša, sedaj uslužben pri jezikovnem oddelku Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Gospodu dr. Linu Legiši, ki že čez dvajset let kot kritik širokih razgledov in izredne estetske občutljivosti zasleduje slovensko književno dogajanje in še s posebnim domoljubnim zanimanjem spremlja našo primorsko kulturo (sedaj pripravljva skupno z Milkom Matičetovim izdajo izbranega dela Stanka Vuka), smo zastavili za bralce našega lista nekaj vprašanj, na katera je prijazno odgovoril.

Sodeč po vtisih, ki ste jih dobili na Vašem obisku, sodite, gospod doktor, da je upravičena malodušnost, s katero se tolikokrat govori o usodi našega življa tostran meje?

Da bi obupavali nad svojo življenjsko močjo — ne, tega ni treba. Saj smo vendar prebili že precej hude čase in se obdržali, ko smo imeli tod le nekaj malega svojih izobražencev. Kadarkoli hodim po teh krajih, vidim, da je zemlja še zmerom naša. Ne vem, kako je mogel slovenski človek, ki je prišel od drugod in ki je morda celo pustil boljši svet, pognati korenike v tem kamnju. Vendar to ni ravno največja tolažba. Mesto, ki je imelo zmerom veliko moč, se je danes pomaknilo daleč čez svoje nekdanje meje, ne samo s svojo oblastjo, ampak z ljudmi, ki stanejo zunaj, z naseljenci, z večjimi potrebami moderne civilizacije. Zakaj naše vprašanje je tod še posebno gospodarsko, socialno, in če se danes v teh krajih na novo oglašajo nacionalni poudarki in potreba po narodni povezanosti, je to zastran gospodarskega odtravanja našega človeka. Zgubili smo dosti opor, pa bi si jih bili po vojni lahko precej obnovili, saj ima naš človek dober čut za stvarnost, pa smo se zanašali na ideje. No, tudi Italijani so napravili zase še hujše napake pri svojih ljudeh v Istri. Za naše ljudi na Tržaškem bo zelo veliko pomenilo tudi to, kako se bo utrdil gospodarski položaj onkraj njih meje.

Bi nam lahko na kratko povedali, kdaj ste nastopili kot literarni kritik in v katerih slovenskih literarnih revijah ste največ sodelovali?

Začel sem leta 1935 v Sodobnosti z oceno Slodnjakovega Pregleda, imel tam in potem v Dejanju zraven ocen tudi nekaj esejističnih obdelav naših pisateljev in pesnikov in mislil še na podobne, kjer bi bil rad pokazal sintetične podobe vidnejših avtorjev, pa je prišla vojska. Po vojni ni bilo takih listov, ki bi znali človeka posebno navezati nase. Pri srcu so mi bili morda še najbolj tržaški Razgledi. Tako sem pisal marsikam, najbrž pa nikamor preveč.

S posebnim poslušom ste kot kritik prisluškovali dogajanju v slovenski poeziji, in to do današnjega časa. Kaj sodite o današnji slovenski liriki? Se Vam zdí na višini naše tradicije? V čem je novo, kar je ta lirika prinesla v našo literaturo? Ali se Vam ne zdí, da lahko govorimo o krizi, in to ne samo o krizi vsebine, ampak tudi o krizi oblike, posebno pri mladih?

Če govorim o današnji slovenski liriki, potem bi na prvo mesto postavil starejšo, tako imenovano srednjo generacijo. Res, nekateri ne napišejo dosti in so bili svoje dni bolj novi, bolj s časom; vendar je tu še zmerom največja moč. Na podobo in odmev današnjih stisk in iskanj zadeneš posebno živo pri Udoviču, ki rase organsko iz naših tal in iz novega okoli nas. To se pravi, da nadaljuje naše najmodernejše izročilo, medtem ko so šli mlajši sprva dosti predaleč nazaj po svoje zglede. Ze drugod sem zapisal, da je bilo podobnih primerov pesniške krize v naši preteklosti že več in da nikjer ni rečeno, da bi moral dati vsak čas pesnike nadpovprečne moči, pa naj si jih še tako želimo. Tu je osnovno vprašanje ustvarjalna moč. Potem se šele da govoriti o ovirah. Ali če so mladi spregovorili bolj po starem, je bilo pač tako, ker so le to zmogli. Tako jih je sicer več ljudi do konca razumelo, vendar mora v pesmi še zmerom toliko ostati, da se še in še vrača k nji. Saj so bili večkrat odkriti, tako že od kraja Minatti, kmalu tudi Levec, potem še mlajši, n. pr. Kovič in drugi, in so govorili o zagati, v katero je začel današnji človek. Torej je bil tu odsev našega časa. Vendar so bile te vdaje vsaj za nas nekam prehite, brez vere v neke moralne vrednote, in pa izpovedane v obliki, ki že davno ni več nova — torej ne čisto pravi izraz sedanosti. Zadnji čas so nekateri pre-

skočili v največji modernizem, kar spet ni naravno. In tako lahko rečeš, da so napisali Zidar, Vegri, Bratuž, Mikeln ali Venó Taufer nekaj lepih verzov in podob, ali prave, močne pesniške postavbe tod še ni videti.

Kako pa gledate na povojni slovenski roman, zvrst, v kateri smo bili Slovenci vsekakor zamudniki?

Romanov smo dobili precej, neka novost pa je bil pravzaprav le Potrčev Na kmetih. Pa kakor je res, da je napisan skoraj v enem dušku in v živem jeziku, je ujel vendar samo stransko podobo življenja. Te vrste naturalizem smo tudi pri nas že poznali, samo da spolnost ni tako prekrila drugih pogledov v življenje. Če pristavim ime Borisa Pahorja, sežem že v širše vprašanje naše pripovedne proze. Treba pa ga je omeniti, ne morda zaradi fabulativne ustvarjalnosti, ampak zaradi prijema, ki je bil moderen že skrajja, že tačas, ko ni bilo v naši prozi skoraj nobenega svežega diha. Njegova rahla občutljivost je res odkrivala in z njo je bila skladna tudi lahko rečemo nova beseda. Epski zamah in neoporečno moč je pokazal Rebuta. Kako je z romanom pri njem, se bo dalo povedati, ko mu ga bodo izdali. Nadarjen je Kovačič, pa tudi tukaj je treba še počakati. Roman je širša epska organizacija, kjer je treba stopiti nekam v sredo življenja — globokosti in širokosti je torej treba — in ne vem, zakaj bi Slovenci tega ne zmogli. Predvsem pa: pošteno smo tega potrební.

Kako sodite o literaturi mladega rodu, ki je večkrat zavzel prav polemičen odnos do starejšega pokolenja?

Da se spoprijemajo s starejšimi, to je naravno. Dostikrat je bil njih upor recimo v Besedi skoraj edino znamenje nekega življenja v naši literaturi. Dostikrat pa je bil le golo spodrivanje, ker ni bilo videti, da bi jih bilo gnalo hotenje po resnično novem in boljšem. Človek bi bil pričakoval, da bodo udarili po zadnji smeri, pa še prejšnjih niso mogli sprejeti. Ni pa vse tako preprosto, to sem povedal že ob novejši poeziji. V prozi je Rebuta prava kvaliteta in hodi zato svojo pot. Svoje poglavje je prav-

zaprav tudi Kovačič. Pri prozi drugih je najbolj zanimivo to, da je večkrat neverjetno spretna, v živem dialogu — vendar te ne prizadene, ker je tematika nekam tuja, premaknjena na rob ali čez rob splošno človeškega, preveč od drugod posneta. S časom se bo med njimi razodela še kakšna drugačna postava. To vsaj bi napovedovala kakšna igra Dominika Smoleta, ki prinaša človeško živo in toplo ozračje. O esejistiki in kako se rada zapreda v teorije, je bilo že večkrat govorjeno. Razveseljivo pa je, da čuješ med mladimi tudi glasove, ki poudarjajo potrebo po moralnih vrednotah, po rešitvi iz moralne otrplosti.

Zakaj mislite, da se je naša starejša kritična garda skoraj povsem umaknila iz literature, kar vsekakor slabo vpliva na njeno raven?

Nekateri vendar še pišejo, res da bolj poredko. Drugih revije že skrajja niso znale pritegniti ali so prišli do skušnje, da je laže pokritizirati ustno. Ni treba toliko ozirrov. O tem je bilo na različnih kongresih in ob podobnih prilikah precej povedano. In z leti veš, kako so nekateri ljudje občutljivi, posebno šč, če niso dobili primerne priznanja ali so dočakali nevihteško obsodbo. Takih se je res težko dotakniti. Z leti človek tudi vse bolj prepušča času, da ko zavrnil, kar ni prava vrednost. Poštena kritika pa je zraven tega zamudna, stavek tehtaš bolj, ko si ga v mladih letih, boj za življenje ti pa za to ne da časa. Bolj je vredno odkrivati resnično novost in umetnost, táko, ki bi ne smela iti mimo nas.

Kako pa gledate na delo mlajših kritikov, posebno na njihove prikaze v reviji Besedi?

Srečali smo nekaj lepih, poštenih sodb, ki so jih izrekli mladi, in to ne samo v Besedi. Bilo pa je tudi nekaj nevihteških, pa so take zagrešili tudi starejši. Človeka s posebno trdnim, zares zanesljivim čutom še ne vidim.

Dovolite malce hudomušno vprašanje: če bi Vam bilo dano na izbiro, da preživite nekje samotni dopust s knjigami petih slovenskih pesnikov, katere bi izbrali?

Jaz pa naj seveda resno odgovorim! V padovanško internacijo sem vzel Prešerna in bi ga jasno tudi to pot. Zraven pa Murna, Kosovela, Voduška in — tu je še dosti, kar bi človek rad oživel v sebi, kar bi rad bolj dojel, kakor je mogel do danes. Pa zakaj ne bi bil peti Baudelaire, da ne bodo z menoj samo naši?

Izredne najdbe iz starega veka

Letošnjje poletje so odkrili v neki ogromni votlini blizu ribiške vasice Sperlonga, nedaleč od Rima, kopicico marmornatih razbitin. Arheologi, ki so prihitali iz Rima in Neaplja, so marmornate kose skrbno oprali in oštevilčili ter jih skušali spet sestaviti. Pokazalo se je, da gre za ostanke ogromnega kipa, ki je prikazoval znamenito Laokoonto-

vo skupino, enega najlepših kiparskih izdelkov starega veka. Skupina je bila poznana že doslej, a samo v posnetku, ki ga hranijo v vatikanskem muzeju. Zdaj so pa našli v Sperlongi izvirni kip. Na podstavku so bila zabeležena imena treh grških kiparjev z Roda, ki so izklesali skupino v marmoru.

To je ena najznamenitejših umetniških najdb iz starega veka. Vzbudila je izredno pozornost v arheoloških in umetniških krogih.

Zanimivo pa je, da je v votlini še mnogo marmornatih razbitin in arheologom je že posrečilo dognati, da so sestavljale nekaj še drugo slavno grško kiparsko umetnino, od katere pa se ni ohranila niti kopija. Prikazovala je Scilo, pošast z ženskim telesom in tremi pasjimi glavami, ki požira Odisejeve tovariše. Skupina je bila v nekaterih pogledih precej podobna Laokoontovi, ker je prav tako prikazovala krasno oblikovana moška telesa v smrtnem boju s pošastjo. Arheologi upajo, da se jim bo posrečilo sestaviti celotno delo, in tako bo vrnjena človeštvu še ena največjih umetnin, kar so jih ustvarili Grki.

Ni pa izključeno, da krije votlina še druga presenečenja. Zgodovinarji so prepričani, da je spadala votlina nekaj k vili cesarja Tiberija. Znano je namreč iz zgodovine, da je posedoval Tiberij v tistem kraju veliko vilo in blizu nje votlino z umetnim jezercem, iz katerega so se dvigali prelepi marmornati kipi. Kdo jih je razbil, ni znano.

Ko so hoteli prepeljati ostanke Laokoontove skupine v rimski muzej, so se pa ribiči v Sperlongi uprli in nagnali arheologe. Postavili so stražo pred votlino in skopali celo globok jarek, da se nobeno vozilo ni moglo približati votlini. Hoteli so prepričati, da bi odpeljali znamenito najdbo iz vasi. Vedo namreč, da bi se v Sperlongo stekale v bodočnosti reke tujcev in ljubiteljev antične umetnosti, od katerih bi vaščani lahko lepo živeli. Morala je nastopiti policija in, kot poročajo, so se duhovi že toliko pomirili, da so lahko odpeljali ostanke znamenitega kipa. V Rimu ga bodo strokovno sestavili in obnovili.

Končno imamo

slovenske žepne izdaje!

Nekateri v Sloveniji so se že precej let zavzemali za to, da bi začele tudi slovenske založbe izdajati leposlovje, tako domače kot tuje, v ličnih knjižicah žepne oblike, ki so se tako zelo uveljavile v Nemčiji, Franciji, Angliji, Italiji, Združenih državah in celvi vrsti drugih držav. Včasih se je vnela med Slovenci o tem kar javna razprava v časopisju ali revijah, uspeha pa ni bilo nobenega. Založbe so se izgovarjale, da tiskarne v Sloveniji ne zmorejo s svojimi zastarelimi stroji tiskanja takih knjig, mnogim pa tudi ni bila všeč misel, da bi Slovenci opustili svoje že udomačene knjižne izdaje velike oblike in predvsem vezane.

Zdaj se je končno Prešernova družba v Ljubljani le odločila, da začne izdajati v posebni zbirki knjižice žepne oblike. Imenovala se bo Ljudska knjiga, prinašala pa bo prevode del znanih in manj znanih pisateljev iz tujih slovstev, predvsem romane, pa tudi zbirke novel. Skoda, da bodo knjige izhajale precej na redko. Za letos sta v načrtu samo dve: Dan ničla Clausa Eigka, roman fantastične vsebine, navdahnjen od napredka moderne tehnike, in Balzacov manj znani roman Ženska tridesetih let. Prihodnje leto izidejo štiri knjige.

Upamo, da bo Prešernova družba posvetila primerno skrb tudi opremi in da bodo že prve izdaje, če se že ne bodo odlikovale po izvirnosti, vsaj dostojno predstavljale slovensko tiskarsko in grafično kulturo.

GOSPODARSTVO

MEDNARODNI VINARSKI KONGRES V LJUBLJANI

Od 2. do 9. septembra je bil v Ljubljani 37. kongres Mednarodnega urada za vino (Office International du Vin), ki ima redni sedež v Parizu. Zasedanju so prisostvovali zastopniki skoraj vseh držav, kjer ima vinarstvo nekoliko važnejšo gospodarsko vlogo. Številna je bila udeležba iz držav za železno zaveso, predvsem iz Rusije, mnogo strokovnjakov so poslale zapadno evropske države, zastopan pa je bil tudi oddaljeni Čile. Poleg kongresa je bila tudi mednarodna razstava vin, na kateri sta Jugoslavija in Rusija odnesli največ zlatih odlikovanj.

Strokovnjaki so razpravljali skoraj o vseh važnih vprašanjih, ki zadevajo vinarstvo, kot so: racionalizacija vinogradništva, enotno evropsko tržišče, proizvodni stroški in prodajne cene vina, enotnost vinarske statistike, škropiva in prašila, mednarodni vinarski leksikon v 6 jezikih (angleškem, francoskem, španskem, italijanskem, nemškem in ruskem), mednarodni ampelografski register — ime in opis trtnih sort, gnojenje trt, različne nalezljive bolezni trte, enotno preizkušanje — analiza vina itd., itd. Nemci so zahtevali, naj se prepove trgovina z grozdniimi sokki, ki jih uporabljajo za napravo vina, čemur so se upirali italijanski zastopniki, češ da kongres nima pravice o tem odločati.

Na zborovanju so razjasnili marsikatero vprašanje, mnoga so pa ostala nerešena. Da bi jih proučili, so bile imenovane 3 stalne komisije, in sicer: 1. Komisija za gospodarska vprašanja vinogradništva in vinarstva, ki ji predseduje švicarski strokovnjak ing. prof. P. Hohl. 2. Italijan Giovanni Dalmasso vodi komisijo za tehnična vprašanja vinogradništva. 3. Rus prof. M. Gerasimov pa predseduje komisiji za kletarstvo.

Na zasedanju so spremenili naslov skupnega urada v Mednarodni urad za trto in vino (Office International de la Vigne et du Vin), potrdili novega ravnatelja Francoza R. Protina ter zaprosili države za izdatnejše prispevke, češ da bo le tako mogoče ugodno rešiti vse zastavljene naloge.

MLADO VINO JE TIHO...

Ker so bili med letošnjo trgatvijo na splošno zelo lepi dnevi, je kmalu nehala burno kipenje in mlado vino je sedaj precej tiho. Ne smemo pa misliti, da vino več ne kipi: sedaj je v stanju tihega kipenja. To pa lahko traja tudi še mesec dni, kar je odvisno od toplote v kleti in v sodih ter od odstotka sladkorja, ki ga je imel mošt.

Če hočemo, da se kipenje kmalu zaključi, moramo skrbeti, da je v kleti vedno najmanj 16° C toplote. Najbolje je, če imamo v kleti od 18 do 20° C toplote. Če je manj kot 16°, jo moramo zvišati, in sicer takó, da zakurimo peč. Toplota mora biti vedno enaka, se pravi, da se tudi ponoči ne sme znižati. Zato zakuri peč, preden greš spat. Segrevati nehamo, brž ko se izgubi ves sladkor, kar bomo spoznali po tem, da bo vino suho, se pravi, da ne bo več sladkobno. Le taka vina so trpežna.

Med kipenjem, tudi med tihem, naj bo na sodu vrelna pilika, v dotiku z veho in dobro

zamazana s kletarskim voskom, da ne bo zrak imel dostopa k vinu: zrak razvija namreč v vinu kis.

Brž ko mlado vino popolnoma neha kipeiti, to je, izgubi ves sladkor, bomo klet prezračili — ponoči odprimo okna — kar bo blagodejno vplivalo na čiščenje in bistrenje vin. Če bi mrzli zrak vplival na še sladkobno vino, bi to verjetno postalo vlačljivo in bi imeli mnogo stroškov in dela. Zato moramo že sedaj paziti, da mlado vino popolnoma pokipi.

VODA IN ŽIVALI

V modernih hlevih z avtomatičnimi napajalniki, kjer ima krava na razpolago poljubno količino vode, ugotovimo, da krava pije dnevno 10 in tudi 15-krat, posebno v dobi, ko dobiva suho krmo (seno ali suho deteljo). Zato bi morali vso živino napojiti večkrat na dan. Dvakratno napajanje na dan je očitno nezadostno.

Domače živali morajo vsak dan dobiti potrebno količino vode, ker nimajo v sebi posebnih prostorov, kjer bi vodo shranjevale, kot na primer velblod. Potreba po vodi pa je velika, saj je živalsko telo pretežno se-

stavljeno iz vode. V glavnem služi voda za omehčanje in raztopitev, to je za presnavljanje krme in za izločanje nepotrebnih in tudi škodljivih snovi iz telesa.

Količina vode, ki jo žival potrebuje, ni vedno enaka. Najvišja bi bila v poletnih mesecih, če bi žival uživala svežo krmo. Navadno dobivajo pa živali v poletnih mesecih mnogo sveže hrane, v zimskih mesecih pa pretežno suho. To je vzrok, da živali vedno potrebujejo mnogo vode: krave 30 do 60 litrov dnevno in svinje 10 do 30 litrov. Za vsak kg suhe krme potrebuje krava 5 do 6 litrov vode, svinja tudi do 8, konj pa manj.

Zapomniti si moramo, da ne smemo nikdar napajati pregretyh živali, kadar nato počivajo. Lahko sicer napajamo tudi pregrete živali, a samo, če potem še vsaj pol ure delajo. Voda ne sme biti premrzla! Najprimernejša je, če ima 15 do 20° C. Ne sme imeti manj ko 8° C. Najboljša je izvorna voda ali tista iz vodovodov, najslabša iz blatnih potokov z nizko vodo. Tik pred ali tik po krmljenju ne smemo napajati, temveč naj bo vmes vsaj 20 minut do 1/2 ure časa. Če dobiva žival predvsem seno, deteljo ali kakšno drugo grobo krmo, jo navadno napajamo po krmljenju.

Nepravilno napajanje in neprimerna voda sta povzročila našim živinorejcem že mnogo skrbi in tudi izgub. Večina prebavnih motenj nastaja zaradi nepravilnega napajanja.

Sportni pregled

SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Zenska reprezentanca ZDA je z zmago (51:48) nad SZ ponovno osvojila svetovno prvenstvo v košarki. Tekme so bile v Riu de Janeiru. V drugem srečanju je zadnji dan tekem Češka premagala (84:70) Brazilijo in si tako zagotovila tretje mesto. V finalno tekmovanje so se poleg Brazilije uvrstili SZ, ČSR, Madžarska, ZDA, Paragvaj in Čile. Izločene so bile Argentina, Peru, Avstralija, Mehika in Kuba.

Ze v začetku finalnega tekmovanja so se Američanke maščevale za poraz, ki so ga doživele v prvem srečanju. Premagale so namreč močno češko ekipo s prepričljivim izidom 61:55. Odlične ameriške košarkarice so se za prvenstvo dobro pripravile in so zato zmagale v vseh srečanjih glavnega turnirja. Njihova zmaga nas je vsekakor presenetila, ker so vsi strokovnjaki pričakovali, da bo prvo mesto pripadlo ali Češkoslovaški ali SZ.

Končna lestvica: 1. ZDA 12; 2. SZ 11; 3. ČSR 10; 4. Brazilija 9; 5. Madžarska 8; 6. Paragvaj 7; 7. Čile 6.

PREGLAD TEKEM ZA POKAL PRVAKOV

Najboljše evropske nogometne enajstorice se že več časa bore za častni pokal prvakov. Do sedaj so ekipe že odigrale izločevalna srečanja in v osmini finala so se uvrstile naslednje enajstorice: Crvena zvezda (Jugoslavija), Manchester United (Anglija), Sevija (Spanija), Aarhus (Danska), Glasgow Rangers (Skotska), Vasas (Madžarska) in Wismut K. M. Stad (Vzh. Nemčija). Osem ekip pa se je uvrstilo za nadaljnje tekmovanje, ne da bi igrale kako tekmo. Te so: Norrköping (Švedska), Antwerp (Belgija), Ajax Amsterdam (Nizozemska), CCA Bukarešta (Romunija), Dukla Praga (Češka), Young Boys (Švica), Borussia Dortmund (Zah. Nemčija) in Real Madrid (Spanija), ki je lanski zmagovalac turnirja. V sredo je italijanski prvak Milan premagal avstrijskega Rapida (4:2) in se tako uvrstil v osmino finala. Izločena moštva so: Shamrock Rovers (Irska), Benfica (Portugalska), Glenavon (Sev. Irska), St. Etienne (Francija), Stade Dudelange (Luksemburška), CDNA Sofija (Bolgarija) in Gwardia Varšava (Poljska).

Vsa srečanja v osmini finala morajo biti zaključena novembra meseca; finalna tekma pa bo 28. maja v Bruslju. V osmini finala se bo Crvena zvezda,

ki je z lahkoto odpravila luksemburškega prvaka (5:0 in 9:1), srečala s švedskim prvacom Norrköpingom. Milan pa se bo pomeril s škotskim Rangerom.

POLETNA PLOVALNA SEZONA ZAKLJUCENA

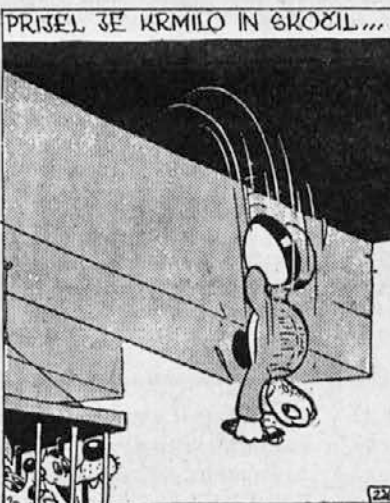
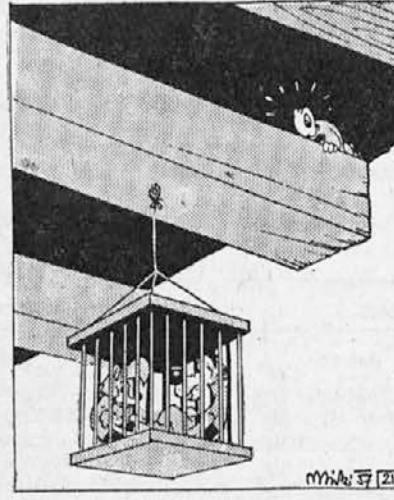
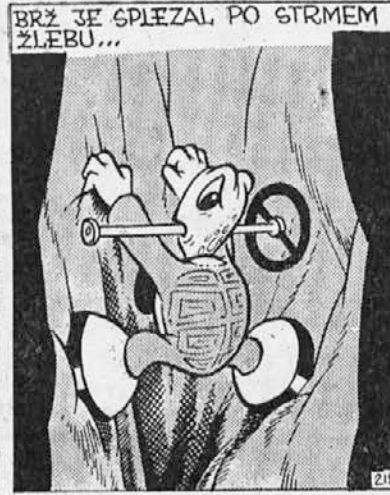
Poletna plavalna sezona v Evropi se je zaključila in vsi športni časopisi objavljajo zanimiv pregled najboljših časov. Med moškimi so se najbolj izkazali Rusi. Zanimiv bi bil sedaj izid srečanj med ruskimi, ameriškimi in japonskimi plavalci, ki so po moči več ali manj enaki. Težko je reči, kdo bi zmagal. Veliko uspehov so dosegli Nemci, medtem ko Madžari ni Francozi nazadujejo. Med ženskami so še vedno na prvih mestih odlične nizozemske plavalke.

Najboljši časi v Evropi: **Moški - 100 m prosto:** 1. Sorokin (SZ) 56"6; 2. Pucci (Italija) 57"; **400 m prosto:** 1. Nikitin (SZ) 4'30"1; 2. Zieröld (Vzh. Nemčija) 4'31"4; **1500 m prosto:** 1. Montserret (Francija) 18'12; 2. Nikitin (SZ) 18'25"2; **100 m hrbtno:** 1. Christophe (Francija) 1'4"4; 2. Magyar (Madžarska) 1'4"4; **200 m metuljček:** 1. Zieröld (Vzh. Nemčija) 2'21"4; Tumpek (Madžarska) 2'25"4; **200 m prsno:** 1. Minaškin (SZ) 2'40"3; 2. Antonian (SZ) 2'40"8. **Ženske - 100 m prosto:** 1. Gastelaars (Nizozemska) 1'5"4; 2. Brunner (Zah. Nemčija) 1'5"5; **400 m prosto:** 1. Schimmel (Nizozemska) 5'3"5; 2. Koster (Nizozemska) 5'4"; **100 m hrbtno:** 1. Grinham (Vel. Britanija) 1'12"9; 2. Boros (Madžarska) 1'13"; **100 m metuljček:** 1. Voorbij (Nizozemska) 1'10"5; 2. Lagerberg (Nizozemska) 1'12"8; **200 m prsno:** 1. Den Haan (Nizozemska) 2'51"3; 2. Kowalenko (SZ) 2'54"1.

SPORT PO SVETU

Nogomet — V nedeljo so odigrali štiri kvalifikacijska srečanja za svetovno prvenstvo. Francija in Mehika sta zaigrali neodločeno (0:0 oziroma 1:1) z Belgijo in Kostariko, a sta se kljub temu uvrstili v finalno tekmovanje. Argentina je porazila (4:0) Bolivijo, Češka pa je premagala Vzhodno Nemčijo (3:1). Obe reprezentanci sta se tako uvrstili v nadaljnje tekmovanje. Doslej znani finalisti so: Zah. Nemčija (svetovni prvak), Švedska (prireditelj tekmovanja), Anglija (Evropa I), Francija (Evropa II), Češka (Evropa IV), Avstrija (Evropa V), Brazilija (Južna Amerika I), Argentina (Južna Amerika II), Paragvaj (Južna Amerika III) in Mehika (Srednja Amerika). Manjka torej še šest reprezentanc; te bodo verjetno Madžarska (Evropa III), SZ (Evropa VI), Jugoslavija (Evropa VII), Italija (Evropa VIII), Skotska (Evropa IX) ter Egipt (Azija - Afrika).

18

Za
našen
a
i
m
l
a
i
š
eč
u
d
e
ž
n
i
o
t
o
k

Rumena kača - vladač sveta

6

E. Wallace - R. B.

Spet je stopil k oknu in gledal na travnik, ki je žehel v soncu.

»Nekaj takega si nisem pričakoval,« je momljal sam zase. »Prej bi si bil mislil, da mi bodo vrgli nož v hrbet. Ti pasji sinovi so mojstri v metanju nožev,« se je obrnil k Ivanki, kot da se že dolgo poznata.

»Kitajca ste zgrabili?« je vprašala. »Seveda,« se je smejal Lynne. »Prav na kraju gozda sem ga dotekel. Lep dečko, pol mrtev od strahu. Taki so vsi! Potegnili sem ga kar na drevo; zdaj ne bo več nagajal.«

Obrnil se je in ujel pol preplašen, pol ironičen pogled iz njihovih oči gospodične Letty. Dekle se je nasmehnilo.

»Ste vi...?« je vprašal.

»Jaz... kaj... ne razmem...«

Razumela je pa prav dobro in on tudi. »Z eno izmed vas se moram poročiti,« je dejal in pogledal Mabel, ki je postala rdeča kot češnja.

»Ne, ne, nisem jaz tista srečna,« je odvrnila z medenim glasom in ga prezirljivo pogledala. »Niti moja sestra. Obrnite se raje na našo sestrično...«

Štefan Narth mu je nerodno predstavil vnučkinjo.

»Oh...« je zini Lynne. »Tukaj sem, gospodična, pripravljen na...« je iskal primerne besede, medtem ko je dekle mislilo, da bo rekel — žrtev. »Pripravljen sem na pokorščino,« je dokončal in se priklonil.

»Jožef Bray je umrl,« je nadaljeval. »Morda že veste. Bolje bi bilo zanj, če bi se bil odločil že šest mesecev prej. Sicer pa je bil dober zlomek. Neumen pa tako... da bi ga moral zvezati!«

Ko je prenehal, se je obrnil k Ivanki, ki ga je sedaj popolnoma mirno gledala. Oguljena obleka ni prav nič zmanjševala prikupnosti visoke in žilave postave. Ogoreli obraz, čeprav skrit v kosmato brado, je kazal neko plemenitost. Vsak njen gib se je odlikoval po živahnosti in prekipevajoči življenjski sili. Opazovala je njegove velike razhojene čevlje; eden je bil prevezan kar z vrvjo.

Štefan Narth je začutil, da mora spet uveljaviti svojo osebo. On je končno hišni gospodar in, kar je važnejše, glavni dedič.

TEDENSKI KOLEDARČEK

3. novembra, **nedelja**: Zahvalna, sv. Just
 4. novembra, **ponedeljek**: Karel
 5. novembra, **torek**: Caharija
 6. novembra, **sreda**: Lenart
 7. novembra, **četrtak**: Engelbert
 8. novembra, **petek**: Klavdij
 9. novembra, **sobota**: Teodor

VALUTA — TUJ DENAR

Dne 30. oktobra si dobil oz. dal za:

ameriški dolar	624—626 lir
avstrijski šiling	23,50—24,20 lir
100 dinarjev	80—85 lir
100 francoskih frankov	127—132 lir
funt šterling	1580—1650 lir
nemško marko	147,50—148,50 lir
pesos	12—14 lir
švicarski frank	145,50—146 lir
zlato	712—715 lir
napoleon	4850—5050 lir

RADIO TRST A

Nedelja, 3. novembra, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa; 12.00 Vera in naš čas; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Narodni melodije; 20.30 Berlioz: »Faustovo pogubljenje«, opera v 4 dejanjih.

Ponedeljek, 4. novembra, ob: 12.00 Predavanje: »4. november 1918«; 16.00 Z začarane police: »Rožmarinka«; 19.15 Radijska univerza: Kako nastane dnevnik; »Razvoj dnevnika v Italiji«; 21.00 Slovensko narodno gledališče: A. P. Čehov: »Tri zgodbe« — (»O škodljivosti tobaka«, »Tragik po sili«, »Labodji spev«); 22.15 Strauss: Simfonična fantazija iz opere »Zena brez sence«; 22.35 Večerne melodije.

Torek, 5. novembra, ob: 12.00 Predavanje: »Po sledovih zlate dežele Ofir«; 13.30 Glasba po željah; 18.30 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 19.15 Zdravniški vedež; 21.00 W. Shakespeare: »Sen kresne noči«, komedija v 5 dej. - Igrajo člani Radijskega odra.

Sreda, 6. novembra, ob: 12.00 Zena in dom, obzornik za ženski svet; 18.00 Klavirski mojstri; 19.15 Predavanje: »Po vinogradih Evrope«; 20.30 Od melodije do melodije; 21.00 Obletnica tedna: »Oktobrska revolucija po 40 letih«; 22.00 Italijansko-slovenski kulturni stiki skozi stoletja: Dr. Janko Jež: »Od Trubarja do Zoisa«.

Četrtek, 7. novembra, ob: 12.00 Potovanje po Italiji: Turistični razgledi M. A. Bernonija; 18.00 Hačaturjan: Koncert za klavir in orkester; 19.15 Radijska univerza: Izumi v zgodovini civilizacije: »Izumi ustvarjajo zgodovino - sintetični bencin«; 21.00 Dramatizirana zgodba: Nikolaj Ljeskov: »Glas narave«. Igrajo člani Rad. odra; 22.00 Nove knjige in izdaje: Arturo Toffanelli: »Zlati človek«.

Petek, 8. novembra, ob: 12.00 Predavanje: »Razkrite tajne fakirjev«; 18.00 Haydn: Simfonija št. 45 v fis-molu; 18.55 Lucija Maria Skerjanc igra lastne kompozicije; 19.15 Sola in vzgoja: Marij Gerdol: »Primeri obupane mladine«; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 22.00 O glasbilih: Trobila: »Stara pihala in rogovi«, predava prof. P. Merku.

Sobota, 9. novembra ob: 12.00 Življenja in usode: »John Diefenbaker«; 16.00 Radijska univerza: O zdravstvu in higieni dela: »Skrb za zdravje v tovarnah«; 17.00 Oddaja za najmlajše: Glavko Turk - Saša Rudolf: »Miško in vrag«. Igrajo člani Rad. odra; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 20.30 Orkestra Melachrino in Chacksfield; 21.00 Teden v Italiji; 22.00 Ob mesečini; 22.25 Debussy: Igre — simfonična pesnitev

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje št. 409: Moje dvorišče sega do zidu sosedove hiše. V njegovem zidu so tri okna, skozi katera sosed lahko gleda na moje dvorišče. Jaz bi sedaj rad prizidal k moji hiši še en del, ki bi zakril sosedova okna. On pravi, da tega ne smem storiti. Kaj predpisuje zakon?

Odgovor: Člen 905 Civilnega zakonika pravi, da v tem primeru lahko zidate, a da mora znašati razdalja med sosedovim zidom in vašim novim najmanj 3 metre.

Vprašanje št. 410: Otrok je ulovil brenclja in me prosil, naj pogledam, kakšne čudne oči ima. Ugotovil sem, da imajo podobne oči tudi muha in čmrlj in druge žuželke. Niso kot človeške ali oči drugih živali, temveč nekako sestavljene. Ali mi znate kaj več o tem povedati?

Odgovor: Dobro ste opazovali. Če bi še raziskovali, bi ugotovili, da imajo sploh vse žuželke take oči. Te se seveda med seboj ločijo po barvi, velikosti in drugih znakih. Oči žuželk so sestavljene iz šestrokotnih majhnih očesc, katerih število je različno. Pri rjavem ali majskem hrošču je oko sestavljeno iz 5.475 takih očesc, pri čmrlju iz 4000, pri koblici iz 2000, pri mnogih žuželkah pa tudi iz 10.000 in več. Vsako očesce vidi le en delček predmeta, vsa očesca skupaj cel predmet. Čmrlj vidi zategadelj le eno trobentico in ne 4000, iz kolikor očesc je sestavljeno njegovo oko.

ZENSKI KOTICEK**DROBNI NASVETI**

— Madež od trave ne čisti z milom, temveč izpiraj z vročim mlekom. Izplakni pa z mlačno vodo. Če je madež že star, ga očisti z limoninim sokom.

— Nože in pisalna peresa čistimo z rezanim surovim krompirjem.

— Kava ostane dišeča, ako pri praženju vržemo vanjo malo sladkorja.

Naš recepti:**REZINE**

Sirove rezine: Prereži žemlje in jih nekoliko namoči v mleku, v katerem si stepla 1 jajce. Na rezino položi kos ementalkega sira, pokrij z drugo polovico, povaljaj v jajcu in ocvri v vroči masti. Jed bo okusnejša, če je vmes rezina šunke. **Orehove rezine**: Zamesimo v testo 40 dkg moke, 20 dkg masla, rumenjaka, 2 žlici sladkorja in 2 dkg kvasa, ki smo ga raztopile v mlačnem mleku (4 do 5 žlic). Testo naj počiva pol ure. Nato ga razvaljamo za prst debelo in položimo v namazan pekač. Pečeno testo razrežemo na tri enake dele; 2 plošči namažemo z marmelado in posipamo z zmletimi orehi, zgornjo potresemo s skuto in sladkorjem. **Mandeljnov rezine**: Četrť kg masla in osminko smetane mešamo tako dolgo, da se peni; nato pridenemo četrť kg zmlete čokolade. Oblate poškopimo z rumom, namažemo nanje zmes in polagamo drugega na drugega. Vrhnjega potresemo z naribanimi mandeljni.

OBVESTILO BEGUNCEM V GORICI

V četrtek, 7. novembra, bo od 15. uri delitev živčeva beguncem od abecedne črke A do L vključene. Ostali bodo prejeli živčev v soboto, 9. novembra, ob 9. uri.

Marljan Komjanc

MALI OGLAS

Zakonca brez otrok iščeta v središču mesta opremljeno sobo in kuhinjo ali sobo s souporabo kuhinje. Ponudbe sprejema uprava Novega lista v Trstu.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V TRSTU

V nedeljo, 3. novembra, ob 16. uri v prosvetni dvorani »A. Sirk« v Sv. Križu

v ponedeljek, 4. novembra, ob 16. in ob 20. uri v prosvetni dvorani v Gorici

v torek, 5. novembra, ob 20.30 v kinodvorani Skedenj v sredo, 6. novembra, ob 20.30 v prosvetni dvorani na Opčinah

NICOLA MANZARI

NAŠI LJUBI OTROCI

Izdaja Konzorcij Novega lista
 Odgovorni urednik Drago Legiša
 Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ul. Sv. Frančiška 20

»Gospod... hm... gospod Lynne, te vaše sodbe o pameti moje- ga rajnega bratranca se mi zde netočne. Ne morem dovoliti, hm, da se blati spomin mojega sorodnika.«

Prišlec ga je nekam posmehljivo pogledal: »Vi ste Štefan Narth, kaj ne? Slišal sem že dosti govoriti o vas. Če se ne motim, imate navado špekulirati s tujim denarjem, kajne?«

Štefan je dobil pepelnato barvo, ki se je hipoma spremenila v rdečo. Obtožba mu je vzela besedo. Zgubil je prisotnost duha in ni mogel odgovoriti.

»Oh, take reči se kmalu zvedo,« si je prišlec gladil brado. »Seveda, sleparije pridejo, če ne danes, pa jutri na dan.«

Štefan je komaj požrl slino in se je končno znašel:

»Zavračam tako sramotno obtožbo. Za sedaj vam odgovorim samo kot glavni dedič Jožefa Braya in kot lastnik...«

»Lastnik še ne...« je odvrnil Lynne. »Sicer pa jaz sem zadovoljen... in vi, ali me hočete?«

Obrnil se je k Ivanki s tako smešnim izrazom, da je skoraj bušnila v smeh.

»Ali me hoče ta gospodična? Nikoli nisem gledal za dekleti, toda pri starem je bilo malo kaj ugovarjati. Vprašal me je: Mi daš besedo, Cliff? Jaz sem mu jo dal in zdaj sem tukaj.«

Gledal je je s predirljivimi očmi. Morda je pričakoval odgovora, toda ona ni odprla ust. Zato je nadaljeval:

»Nisem mislil, da se bo stvar tako zapletla in da bo posegla vmes tudi 'Zveza bratskih rok', pa bomo že odmotali štreno.«

Narth se ni mogel zadržati in je vprašal: »Kaj so te 'bratske roke'«

Lynne pa ni imel za vredno, da bi mu odgovoril.

»Kupil sem neko bajto tu v bližini,« je kar na celem zinil. »V čudnem kotu leži — zame pa prav pripravnem. Ah, glejte, saj sem vam menda preprogo popackal.« Sklonil se je na tla in si je ogledoval točko, kamor je odletela kačja glava.

Obraz Štefana Nartha je zopet potemnel. »Se morda mislite tu nastaniti?« je vprašal in je že hotel dostaviti, naj pride prihodnjije raje skozi stranska vrata. Toda neka bojazen pred tem človekom, ki ve o njem vse in ki nosi s seboj tako nevarno strelno orožje, ga je zadržala. Raje je spet z dobrohotnim glasom nadaljeval: »Poznam tisto bajto... štiri prazne stene... ne bo za vas. Pred nekaj dnevi so mi jo ponujali za majhen denar, pa je nisem hotel vzeti.«

»Slabo ste storili,« je odgovoril Lynne popolnoma mirno. »Dobra kupčija bi bila. V eni sobi je star, dragocen kamin.«

Med govorjenjem je navidezno raztresen opazoval Ivano ter je govoril sam s seboj: »Nič bi se ne čudil, če bi se tam za stalno naselil. Lepa kuhinja, kjer bi lahko pridna ženska prala posodo... Potem tri sobe... če se zamašijo mišje luknje, se bo kar dalo prebiti; sicer pa mene miši prav nič ne vznemirjajo...«

»Tako lepe so miške! Prav vseč so mi,« se je Ivanka nagajivo odrezala.

V živahnih tujčevih očeh je zablestel nagel nasmešek.

»Res, za sedaj se bom kar ustalil. Vi, gospod Narth, pa se nikar ne bojte za sloves svoje hiše, ker vas ne nameravam preveč vznemirjati s svojimi obiski. Toda tisti prekleti psi!« je nadaljeval zaničljivo, »vedno bodo na straži... tista škatla s kanarčkom!«

Narthu se je spet razvezal jezik: »Mislite, da so vam nalašč poslali tisto golazen, da bi vas pičila?«

(Dalje)